

KULTTURAN VUOSIKERTOMUS 2021

Renkovoiminen

Hyvä tekijä
Ei ole kukaan kukaan

Nopea ja itä

VAPAA
NÄMÖN

2021

2021

2021

KAINUUN LASTEN- JA NUORTENKULTTUURIKESKUS KULTTURA RY

Kainuun lasten- ja nuorten kulttuurikeskus Kulttura on perustettu kesäkuussa 2017. Yhdistyksen tarkoituksena on edistää toimialueensa lasten- ja nuorten kulttuuri-toimintaa ja sen edellytyksiä sekä saavutettavuutta ja saatavuutta. Lisäksi yhdistyksen tarkoituksena on edistää alueen lasten- ja nuorten kulttuurin toimijoiden toimintaedellytyksiä sekä vahvistaa alueen taide- ja kulttuuritoimijoiden yhteistyötä.

Tavoitteissa huomioidaan kunnat, erityisesti kuntien kuntien lapset ja nuoret, taiteilijat sekä lastenkulttuurin tuottajat ja tekijät. Tavoitteina on:

- kuntien tarpeisiin vastaaminen ja alueellisten tarpeiden kuunteleminen
- uusien toimintamallien kehittäminen lasten- ja nuorten kulttuuripalveluiden järjestämiseksi Kainuussa
- taiteilijoiden verkostoitumisen tukeminen
- tietopankin ylläpitämien paikallisista kulttuurintekijöistä ja -toimijoista

Kainuun lasten- ja nuorten kulttuurikeskus	1
Kulttuurin organisaation kuvaus, hallitus ja jäsenet	2
Korpikino	3
Utopioiden tila	4
Muu toiminta ja tapahtumat 2021	5
Varjojen voimaa	6
Muu toiminta ja tapahtumat 2021	7
Muu toiminta ja tapahtumat 2021	8
Yhteistyö	9
Talous	11

SISÄLLYS

KULTTURAN ORGANISAATION KUVAUS, HALLITUS JA JÄSENET

Kulttuurikeskus on yhdistysmuotoinen, ja siihen on mahdollista liittyä jäseneksi yhteisönä, kuntana tai henkilöjäsenenä. Yhdistys on organisatorisesti kevyt, hallituksen koko on 3-5 jäsentä ja puheenjohtaja. Vuonna 2021 Kulttuurin hallituksessa toimi saakka Merja Ojalampi (puheenjohtaja), Teija Mursula (varapuheenjohtaja ja rahastonhoitaja), Janne Kinnunen (jäsen), Leena Keränen (jäsen), Minna Härkönen (jäsen), Eeva-Maria Nivalainen (varajäsen) ja Niina Piirainen (varajäsen).

Lisää Hallitus kokoontui vuonna 2021 yhteensä 10 kertaa. Yhdistyksen vuosikokous pidettiin Zoom-kokouspalvelussa pandemiatilanteen vuoksi.

Vuonna 2021 Kulttuurin jäsenenä olivat kaikki Kainuun kunnat. Kulttuurissa oli vuonna 2021 yhteensä 7 yhteisöjäsentä: "Kainuun lausujat ry", "Kajaanin Dance - Tanssiteatterin kannatusyhdistys ry", "Kajaanin kaupunginteatteri - alueteatteri -liikelaitos", "Kulttuuriosuuskunta G-voima - Vaara-kollektiivi", "Mustarinda-seura", "Teatterihavukka ry" sekä "Routa - Kajaanin tanssin edistämisyhdistys". Henkilöjäseniä Kulttuurilla oli 17 henkilöä.

Kulttuurikeskuksen ytimessä toimii kuntatoimikunta, joka koostuu jäsenkuntien itse valitsemista alueensa lasten ja nuorten kulttuuritoiminnan asiantuntijoista. Kuntatoimikunta kokoontuu 1-2 kertaa vuodessa, ja sillä on keskeinen neuvonantajan ja yhteydenpitäjän tehtävä yhdistyksen hallituksen ja työntekijöiden suuntaan. Kuntatoimikunnassa kuntien edustajat voivat tuoda hallituksen tietoon kuntien tarpeet sekä toiveet Kulttuurin toimintaan. Lisäksi kuntatoimikunnassa voidaan pohjustaa toiminnan vuosittain vaihtuvia teemoja tai painopisteitä. Lasten- ja nuortenkulttuurikeskus perustettiin alueellisten tarpeiden kuuntelemista sekä täyttämistä varten, joten kuntien osuus kulttuurikeskuksen toiminnan suunnittelussa on tärkeää. Kuntatoimikunnan edustajat kutsutaan hallituksen kokouksiin.

KORPIKINO

Korpikino-elokuvatyöpajojen keskeisimpiä tavoitteita oli antaa osallistujille käsitys siitä, mitä elokuvien teko on sekä taiteenlajina että työvälineenä. Tavoitteena oli myös mahdollistaa luova prosessi ja itseilmaisuus elokuvan muodossa.

Työpajat järjestettiin etäyhteydellä tammi-helmikuussa 2021 Sotkamon, Hyrynsalmen, Ristijärven, Kuhmon, Paltamon, Puolangan ja Suomussalmen 7.-9.-luokkalaisille. Lisäksi työpajat toteutettiin toukokuussa 2021 Kajaanin lyseon neljälle yläkoululuokalle. Jokaiselle koululle tarjottiin lähtökohtaisesti kaksi etätyöpajapäivää Zoom-sovelluksen kautta.

Elokuvatyöpajoihin osallistui yhteensä 579 oppilasta jokaisesta Kainuun kunnasta.

Elokuvakasvattajat Joonas Palsio ja Heidi Syrjäkari kirjoittivat projektin päättyessä kattavan Korpikino-materiaalipaketin, joka tarjoaa elokuvakasvatukseen liittyvää materiaalia opetuskäyttöön. Materiaalipaketti julkaistiin Korpikino -hankkeen verkkosivuilla.

Korpikino jatkuu uusilla elokuvatyöpajoilla keväällä 2022. Lisätietoa hankkeesta: www.korpikino.fi

Huhtikuussa 2021 käynnistyi kaikille kainuulaisille nuorille avoin elokuvahaaste, joka haastoi nuoret valmistamaan omat lyhytelokuvat. Voittajaelokuvan "Hajalla" suunnitteli ja toteutti Korpijoukot-ryhmä Paltamosta. Julkaisimme elokuvan Korpikinin nettisivuilla ja sosiaalisen median kanavissa.

Palkintona veimme heinäkuussa 2021 Korpijoukot Kajawood Studion ja Versova Puury:n studioelokuvan kuvauksiin Sotkamon keskustaan. Päivän aikana nuoret kuulasivat ohjaajan puheenvuoron elokuvan tekemisestä, tutustuivat elokuvatyöryhmään sekä pääsivät avustamaan elokuvan kuvauksissa. Nuoret kutsutaan tulevana vuonna elokuvan ensi-iltaan Sotkamon elokuvateatteriin.

UTOPIOIDEN TILA 8.11.-14.12.

Vuoden 2021 syksyn isoin projekti oli Kainuun 9.-luokkalaisille suunnattu Utopioiden tila, jota toteutettiin yhdessä Vaara-kollektiivin ja Mustarinda-seuran kanssa.

Utopioiden tila -projekti alkoi kaikille Kainuun yläkouluille lähetetyllä verkko-kyselyllä, joka käsitteli nuorten kokemuksia ilmastonmuutoksesta ja tulevaisuudesta. Kysely antoi anonyymien ja tasavertaisen osallistumisen mahdollisuuden koko maakunnan yhdeksäsluokkalaisten ikäryhmälle. Kyselyn ja syventävien työpajojen pohjalta rakentui Kajaaniin keskustaan tyhjän liiketilaan Utopioiden tila, jossa nuorten ja taiteilijoiden kokemuksista syntyi poikkitaiteellinen näyttely.

Utopioiden tila rakentui immersiiiviseksi, moniaistiseksi tilaksi, joka tarjosi erillisiä impulsseja ja osallistamisen tapoja aiheen käsittelyyn.

Tilaan kutsuttiin kaikki Kajaanin 9. luokat. Osa ryhmistä vieraili jo prosessin alkuvaiheessa ja vaikutti siten tilan muotoutumiseen. Keskiössä oli nuorten kokemusten kuunteleminen, toimijuuden ja osallisuuden vahvistaminen, myös ekokatastrofin ratkaisijoina.

Aiheen vaikeus, ristiriita ja eksistentiaalinen laajuus saivat olla työskentelyssä läsnä.

Avajaisten jälkeen tilassa kävi eri koulujen ysiluokkalaisia tutustumassa näyttelyyn ja heiltä kaikilta jäi myös jonkinlainen jälki näyttelytilaan erilaisten tehtävien muodossa. Utopian tilan työryhmä jalkautui myös työpajan merkeissä Kajaanin sairaalakouluun, jonka oppilaat eivät itse pääse paikan päälle Utopian tilaan. Lisäksi Kulttuurin taiteilija-pedagogi kävi pitämässä aiheesta työpajan Puolangalla Puolankajärven koululla. Projekti järjesti yhteensä 22 työpajaa.

Utopioiden tilassa työskenteli Vaara-kollektiivin, Mustarindan ja Kulttuurin taiteilijoita ja taidekasvattajia. Projektia tuki Taiteen edistämiskeskus.

Hankkeessa tavoitettiin verkko-kyselyn avulla noin 210 nuorta sekä paikan päällä Utopioiden tilassa yli 300 nuorta.

MUU TOIMINTA JA TAPAHTUMAT 2021

Etä Pehmojen Yö

Perinteinen Pehmojen Yö korvattiin helmikuussa 2021 koronatilanteesta ja -rajoituksista johtuen Etä Pehmojen Yöllä. Virtuaalisessa tapahtumassa kainuulaiset lapsiperheet saivat lähettää kuvia omista pehmoeläimistään lukuharrastuksen äärellä. Etätapahtuman ajatuksena oli edistää lasten lukemista ja tarjota tekemistä pandemian keskelle. Tapahtumaan kuvia lähetti yhteensä 19 perhettä.

Lasten Linnanvirta

Kulttuurin taiteilija-pedagogi piti lasten Linnanvirta-tapahtumassa vauhdikasta tuntosarvityöpajaa. Lapset valmistivat omat tuntosarvensa pölyttäjäaiheissa Linnanvirrassa. Kulttuurin pisteellä vieraili tapahtuman aikana 150 lasta.

Kuhmon Taiteiden Tähtiyö

Paula Vilmin myyttinen varjotaideteos Tuonela nähtiin Kuhmon Taiteiden yössä 3.9. Kuhmon kamarimusiikkikeskus Amatin pihapiirissä 3.9. Taideteokseen pystyi osallistumaan rakentamalla oman varjohahmonsa rakennuspajassa, joka oli suunnattu erityisesti nuorille. Tapahtumassa vieraili yhteensä noin 100 lasta ja nuorta.

Lastenkulttuuritapahtuma TUORE

Lastenkulttuuritapahtuma TUORE kokosi yhteen kolme kainuulaista lastenkulttuuria tekevää yhteisöä – Kulttuurin, Routa Companyn ja Vaara-kollektiivin. Festareilla esitettiin kolmen päivän aikana 24.–26.9. neljä eri esitystä Kajaanin Generaattorilla. Kulttura oli mukana kattoinstallaatiolla, joka oli sijoitettu sisääntuloaulaan. Installaatioon liittyi värityskuvat ja ympäristötehtävät, joita lapsiyleisö sai ottaa mukaansa ja tehdä kotona. Lisäksi Kulttura toimi tapahtuman järjestelyapuna. Tapahtumassa vieraili 155 lasta.

"Varjojen Voimaa" -kurssi

Helmikuussa 2021 käynnistyi Kulttuurin taiteilija-pedagogi Paula Vilmin ohjaama maksuton varjotaide- ja teatteriryhmä Kajaanin Tyttöjen Tuvalla.

"Varjojen Voimaa" -kurssilla 10–28-vuotiaat pääsivät toteuttamaan ajatuksiaan ja tunteitaan varjojen kautta. Ryhmä kokoontui viikoittain yhteensä 4 kertaa, jonka lisäksi Tyttöjen Tupa järjesti Paula Vilmin taiteilijaesittelyn nuorille. Kurssille osallistui yhteensä 7 vakituista osallistujaa, jonka lisäksi taiteilijaesittelyissä kuuntelemassa oli 14 nuorta.

Kurssi sai sekä osallistujilta että tyttötyön ohjaajilta positiivista palautetta: "Koko kurssin sisältö oli hyvin pohdittu ja ihanasti toteutettu.

Jokaisen nuoren omat ideat ja toiveet otettiin myös todella ihanasti huomioon!"

MUU TOIMINTA JA TAPAHTUMAT 2021

Kirjanmerkit Kainuun kirjamessujen hengessä

Kulttuurin taiteilija-pedagogi Hanna Kaisa Vainio kuvitti ja valmisti pöllökirjanmerkkien sarjan, jota jaettiin Kainuun kuntien kirjastoihin. Kirjanmerkkejä piilotettiin lastenosaston kirjojen väliin ja sieltä lapsilukijat saivat löytäessään ottaa merkin omakseen.

Savannisukellus

Syksyllä Kainuun kirjamessujen aikaan 19.11. Kulttura toteutti pienen tapahtuman Kajaanin kirjastossa. Tapahtumassa oli kirjailijavieraana Minna Komulainen, joka esitteli kirjaansa Savannisukellus. Kulttuurin työntekijät Roosa ja Hanna olivat järjestäneet aiheen ympärille erilaista taiteilua ja muuta tekemistä. Tapahtuma tavoitti noin 55 henkilöä.

Lapsen oikeuksien polku

Kulttura jatkoi yhteistyötä MLL Kainuun piirin kanssa osallistumalla jo vuotuisesti muodostuneeseen Lapsen oikeuksien päivän tapahtumaan 20.11.2021 Kajaanin kaupunginlammella. Tapahtumaan osallistui yhteensä noin 400 ihmistä (toimintapasseja jaettiin noin 200 lapselle). Kulttura osallistui alusta asti tapahtuman suunnitteluun yhteistyötahojen kanssa ideoiden tapahtumaa sekä toteuttaen tämänvuotisen graafisen ilmeen ja markkinointimateriaalit. Lapsen oikeuksien päivän lastentapahtumassa tehtiin yhdessä isoa heijastinteosta puukehikkoon. Lapset saivat valita mieleisensä heijastimen ja kiinnittää sen teokseen roikkumaan. Teos voidaan lahjoittaa tai uusiokäyttää tulevana vuonna.

MUU TOIMINTA JA TAPAHTUMAT 2021

KOPS-yhteistyö ja Korpien kummitaiteilijat

Kulttura on aloittanut Kainuun kuntien kanssa kulttuurikasvatussuunnitelmien laatimisen jokaiselle kunnalle vuonna 2021. Kajaanissa suunnitelma on tehty vuonna 2014, mutta muilta kunnilta se on puuttunut. Kuntien kanssa on järjestetty tapaamisia, joissa suunnitelmaa on edistetty konkreettiselle tasolle. Tällä hetkellä suunnitelmien eteneminen on kuntien hallinnoissa käsiteltävinä ja budjetoitavina. Kainuun kunnista Paltamo on julkistanut aloittavansa kulttuurikasvatussuunnitelman kokeilujakson jo keväällä 2022. KOPS-työhön Kulttura on saanut apua ja tukea Kulttuuriosuuskunta Uulun koulutuspalveluiden johtajalta Henna Leisiöltä.

Kulttura on saanut Suomen Kulttuurirahaston Kainuun rahaston kärkihanke-apurahan Korpien kummitaiteilijat -hankkeelle, joka on käynnistynyt syksyllä 2021 taiteilijoiden kartoittamisella ja yhteisillä tapaamisilla. Hankkeen tavoitteena on taiteilijoiden kautta konkretisoida kulttuurikasvatussuunnitelmien tähdellisyyttä ja mahdollisuuksia kunnille. Taitelijat toimivat kokeilijoina ja tukena kunnille Kulttuurin ohella suunnitelmien toteuttamisessa.

Tonttujen Talvipiha ja Kaamoksen keidas

Kainuun lasten- ja nuortenkulttuurikeskus järjesti perinteisen joulutapahtuman Raatihuoneella ja sen pihalla 11.12.2021. Tonttujen Talvipiha -tapahtuma koostui osallistavista leikeistä, tanssi- ja musiikkiesityksistä sekä elämyksellisestä näyttelystä. Tapahtuma järjestettiin yhteistyössä Vaara-kollektiivin, Generaattorin, Elias Lönnrot -seuran, Kajaanin kaupunginteatterin, Kajaanin kaupungin varhaiskasvatusyksikkö Silmun, Kajaani Dancen ja Kainuun musiikkiopiston kanssa.

Kulttura järjesti samana päivänä Kaamoksen keidas -tapahtuman Raatihuoneentorin kupeeseen. Keidas keskittyi rauhoittumiseen ja keskitalven vastaanottoon valojen, kasvien ja musiikin avulla sekä oli esimerkiksi kaupallisesta kuluttamisesta vapaa tila. Tilaan olivat tervetulleita erityisesti lapset ja nuoret sekä kaikenikäiset, jotka kaipasivat valoa keskitalven pimeään. Kaamoksen keitaassa pystyi osallistumaan myös yhteisen seinäteoksen tekemiseen. Tapahtumat tavoittivat yhteensä noin 300 henkilöä.

YHTEISTYÖ

Kainuun lasten- ja nuortenkulttuurikeskus tekee yhteistyötä kaikkien Kainuun kuntien kanssa. Kulttuurikeskuksen toiminnalle on tärkeää suora keskusteluyhteys kuntiin ja erityisesti kuntien lapsiin ja nuoriin. Kulttura tekee yhteistyötä jo olemassa olevien rakenteiden, kuten kunnallisen koulu- ja kirjastoverkon, varhaiskasvatuksen, nuorisotoimen sekä taidelaitosten ja paikallisten taiteilijoiden kanssa.

Vuonna 2021 Kulttura teki merkittävää yhteistyötä kuntien sivistystoimien kanssa kulttuurikasvatussuunnitelmien laatimisessa. KOPS-työssä apuna ja tukena on ollut Kulttuurin lastenkulttuurikeskusten liiton hallituskummi, Kulttuuriosuuskunta Uulu ja koulutuspalveluiden johtaja Henna Leisiö. Työ kulttuurikasvatussuunnitelmien valmistumiseksi jatkuu vuonna 2022 Korpien kummitaiteilijat -hankkeen myötä.

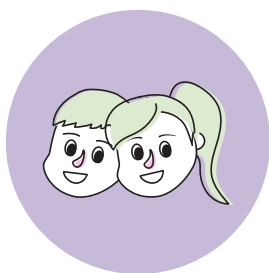
Yllämainittujen lisäksi Kulttura on tehnyt vuonna 2021 yhteistyötä myös Vaara-kollektiivin, Routa Companyn, G-voiman, Kongressi- ja kulttuurikeskus Kaukametsän, Kajaanin kaupunginteatterin, Setlementti Kainulan Tyttöjen Tuvan, Kajaanin varhaiskasvatusyksikkö Silmun, Kajaanin harrastajateatterin, MLL:n Kainuun piirin, Elias Lönnrot -seuran, Kajaanin Martat ry:n, Kainuun ammattiopiston, Kajaanin kaupungin liikuntapalveluiden, Kajaanin Korvenpoikien, Kajaanin ammattikorkeakoulun ja PORE-hankkeen, Kajaanin Seurakunnan lapsi- ja perhetyön, UNICEF Kajaanin vapaaehtoisryhmän, Kajaanin 4H-yhdistyksen, Kajaani Dancen, lastenkirjailija Minna Komulaisen, Kainuun Museon, Versova Puu ry:n, Kajawood Studiosin, Kino Vision sekä Oulun Lastenkulttuurikeskus Valveen Elokuvakoulun kanssa.

TOIMINTA NUMEROINA

Vuonna 2021 Kultturalla työskenteli kaksi työntekijää 75 %:n ja 50 %:n työajalla, minkä lisäksi Kultturalla oli palkattuna lyhyemmissä määräaikaissa työsuhteissa kuusi eri työntekijää, joista kainuulaisia tai kainuulaislähtöisiä taiteilijoita viisi henkilöä.

Vuonna 2021 Kulttura tavoitti toiminnassaan, tapahtumissaan ja työpajoissaan lapsia ja nuoria yhteensä 1699 henkilöä. Lasten vanhempia, läheisiä ja muita aikuisia tavoitettiin noin 688 henkilöä ja kasvattajia noin 70 henkilöä. Kulttura teki yhteistyötä 35 eri tahon ja toimijan kanssa vuonna. Toiminnan, kuten taidekasvatustyöpajojen, ja tapahtumien yhteismäärä oli 50. Kulttura osallistui kuuteen seminaariin. Kulttura on osallistunut ja/tai ollut järjestäjänä kahdeksassa tapahtumassa.

1699 tavoitettua lasta ja nuorta

Kulttura tavoitti 1699 lasta ja nuorta ja noin 688 vanhempaa yhteensä 50:ssä taidekasvatustyöpajassa tai tapahtumassa.

6 palkattua taiteilijaa

Kultturalla oli palkattuna lyhyemmissä määräaikaissa työsuhteissa kuusi eri työntekijää, joista kainuulaisia tai kainuulaislähtöisiä taiteilijoita viisi henkilöä.

8 tapahtumaa, 6 seminaaria

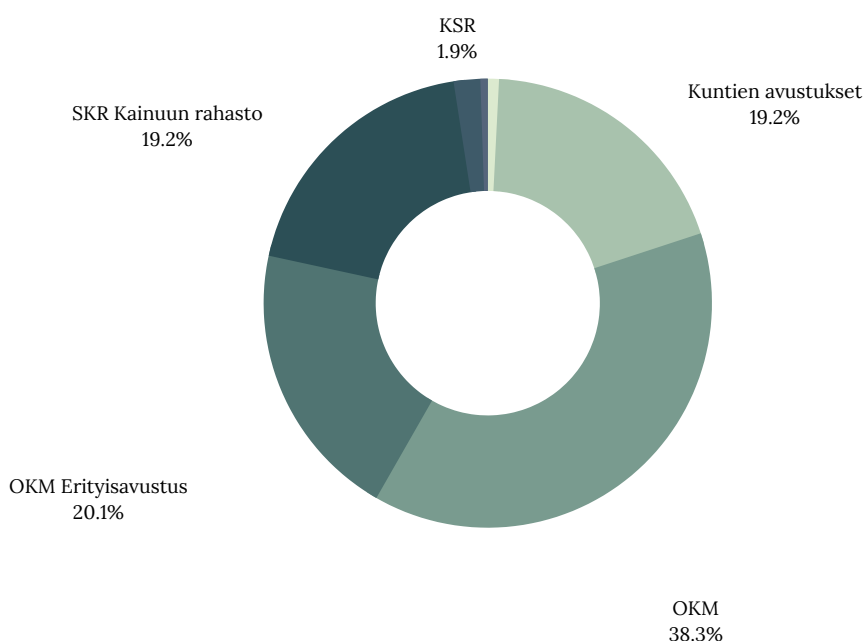
Kulttura on osallistunut ja/tai ollut järjestäjänä kahdeksassa tapahtumassa ja kuudessa seminaarissa.

2021

TALOUS

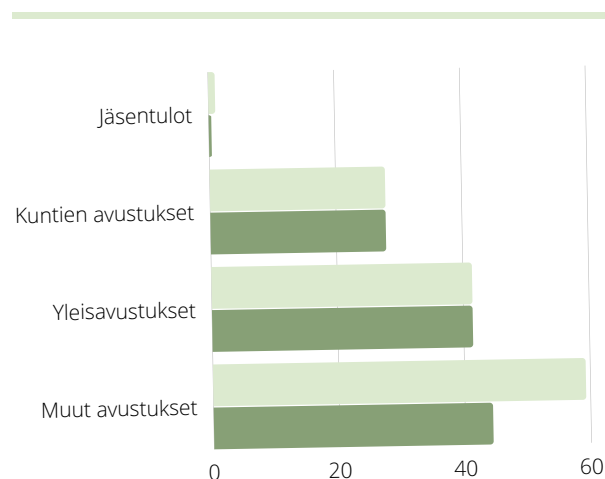
Yhdistyksellä on pankkitili ja sopimus kirjanpito palvelusta Tilitoimisto Kärnä Oy:n kanssa. Vuonna 2021 Kulttuurin toiminnan kokonaiskulut olivat 82 005,71 €. Budjetista henkilöstökuluihin käytettiin 66 263,11 €. Kulttuurin vuoden 2021 kokonaistuotto/kulujäämä oli yhteensä 81 164,83 €. Tuloja Kulttuurilla oli varainhankinnasta 840,00 € ja avustuksista 88 843,11 €. Tilikauden ylijäämä oli 7 678,28 €. Vuonna 2021 saadut apurahat tulevan kauden hankkeille on huomioitu tilinpäätöksessä siirtosaataviksi.

Yhdistyksen jäsenmaksut olivat vuonna 2021 henkilöjäsenille 20 €, yhteisöjäsenille 100 €, kannattaville yhteisöjäsenille 1000 € ja kuntajäsenten jäsenmaksut määräytyivät kuntien koon mukaisesti. Alle 1000 lasta, jäsenmaksu 800 €, alle 2000 lasta, jäsenmaksu 1500 €, alle 3500 lasta jäsenmaksu 2800 €, yli 10 000 lasta, jäsenmaksu 11 000 €.

Kuluvertailu

Vuonna 2021 kokonaiskulut olivat 82 005,71 € ja vuonna 2020 71 868,57 €

Kulttuurin rahoitus koostui vuonna 2021 seuraavasti:

Yhteisö- ja henkilöjäsenten jäsenmaksut 840 €

Kuntien avustukset 20 000 €

Opetus- ja kulttuuriministeriön yleisavustus lastenkulttuurin tukemiseen 40 000 €

Suomen Kulttuurirahaston Kainuun rahasto 20 000 €

OKM Erityisavustus 21 000 €

Kansan Sivistysrahasto 2000 €

Kajaanin kaupungin tapahtuma-avustus 555 €